

lijk de  
in voor  
en wen-  
nam te  
maken,  
wat ook  
n, geen  
likanten  
derfor-  
het is  
hoog te  
ij en zij  
rekken,  
snijden,  
saam-  
die te  
als al-  
eerlijke  
elt, om  
t con-  
e niet.  
het ons  
op het  
nchap-  
t heeft  
moest  
Beek  
leerde;  
ters er  
Beek  
t.  
d voor  
Gere-  
zeorgd  
de zie-  
choone  
noemd  
open-  
oij, dat  
kunnen  
d. Lin-  
te heer  
de han-  
dien de  
den in  
elft van  
gezien,  
t leven  
in zoo  
arbeid  
at hoe  
leven  
stand  
onmid-  
loende.  
erband  
verple-  
steden  
oneien.  
at ons  
wezen.  
poging  
erfor-  
verloot  
te spra-  
eid.  
af dui-  
rekt of  
et iets  
visch,  
enis en  
dedee-  
op te  
en-Java  
denk-  
g hier  
leven  
zijn ge-  
inland-  
s, maar  
and is  
n deze  
se be-  
Philips  
dame  
l, dat  
edden  
in den  
re wij-  
en ge-  
r voor  
arvan  
ler dat  
s ken-  
neeste  
uder-  
adheid  
gehoof-  
geke-  
rband,  
e van,  
unnen

Heel deze dorschvloer moet eerst uitge-  
zuiverd, en al deze kerkes moeten van  
den grond af weer opgebouwd op het  
eenig ware fundament.  
Toch zegge daarom niemand, dat de  
reis van Ds. Lion Cachet doelloos is  
gewest.  
Reeds de werkelijkheid te kennen is  
zeer groote winste, omdat we nu weten,  
waaraan we ons te houden hebben, en  
daarnaar onze gedragingen kunnen regelen.  
Het heeft ons daarom zeer verblijdt, dat  
de Synode, die onlangs te 's-Gravenhage  
saam was, Ds. Lion Cachet (alzo onder  
inwachting van Rotterdams medewerking)  
verlenging van tijd verleende voor zijn  
missie.  
Zelis durven we verder gaan, en den  
wensch uitspreken, dat er middelen mochten  
beraamd worden, om Ds. Lion Cachet zich  
voor eenige jaren als Dienaar des Woords,  
b.v. te Poerworedjo, te laten vestigen.  
Wat toch is het geval?  
Zonder iets af te willen dingen op de  
goede intentie onzer meeste zendingen,  
en op het talent en den ijver waarvan som-  
migen blijk gaven, is toch niet langer  
het droeve feit te verhalen, dat men in  
Nederland zich te weinig rekenschap ge-  
geven heeft van de vraag: Hoe een zending  
moet toegerust zijn, om met hoop op goed  
gevolg den zendingsarbeid op Java te onder-  
nemen.  
Veel te licht gewapend en veel te sober  
uitergust heeft men de meeste jonge mannen  
derwaarts gezonden.  
Dientengevolge waren ze vaak niet bere-  
kend voor de onbegrijpelijk zware taak die  
hen wachtte.  
En daar hier nog bijkwam, dat ze, als  
geen Dienaren des Woords zijnde, eigenlijk  
elke ambtelijke positie misten, heeft hun  
optreden zich veelal door een zwakheid ge-  
kenmerkt, waarvan de min wenschelijke ge-  
volgen niet konden uitblijven.  
In zulk een onmogelijke positie toch ligt  
altsoo iets dat demoraliseert.  
Redding nu in dien toestand kan alleen  
worden aangebracht door een man van naam  
en positie, een man van kunde en talent,  
een man van jaren en bovenal een man  
die in het ambt staat, onder de Javanen  
opreedt.  
Nu is Ds. Lion Cachet er eenmaal.  
Door de ervaring, die hij in Transvaal  
opdeed, weet hij ook met kleurlingen om  
te gaan.  
De taal is hij nu reeds bijna meester.  
Waarom hem er dan nu niet vooreerst  
gelaten, niet enkel als tijdelijk inspecteur  
en onderhandelaar, maar als missionair Die-  
enaar des Woords.  
Want wel begrijpen we, hoe er in zulk  
een missie een bittere teleurstelling zou  
liggen voor de vele en warme vrienden,  
die hij te Rotterdam achterliet; maar vrien-  
den van Lion Cachet zijn altoos warme  
Zendingsvrienden geweest; en mag van hen  
dan niet verwacht, dat zij juist anderen in  
het brengen van zware offers voor de heil-  
ge zaak der Zending zullen voorgaan?  
Waarlijk, een anderen weg, om deze in-  
landsche Christenen in Midden-Java te hel-  
pen, zien we niet.  
De vraag is nu maar, of de kerken zulk  
een missie aan Ds. Lion Cachet geven  
zullen.  
En ook, of hij, zoo de missie tot hem  
komt, zich in staat zal gevoelen om haar  
te aanvaarden.  
Zijn jaren zijn, dunkt ons, juist een aan-  
beveling.  
Vooral in Oostersche landen heeft een  
man van jaren ongemeen veel voor boven  
jonge mannen.  
En, last not least, Ds. Lion Cachet schrijft,  
dat hij zich in lange niet zoo veel en krach-  
tig heeft gevoeld, als juist nu op Java.  
De onbeleefdheid tegenover den toenma-  
ligen Minister van Binnenlandse Zaken  
aan het diner der Conferentie van Jonge-  
lingsverenigingen begraaf, komt, naar men  
ons nader medelde, niet ten laste van den  
voorzitter der tafel, maar van Prof. Muller.  
Nu deze krijgt heel wat op zijn kerfstok.  
En wat het *manque de proeder* ten op-  
zichte van Mr. Keuchenius aangaat, dit  
werd door ons niet, gelijk de *Prov. Noord-  
Hollander* meldt, aan de Synodalen ge-  
weten.  
Van Synodalen of niet-Synodalen was  
er geen sprake.  
De loutschool bij de regelings-commissie.  
KUYPER.  
Voor Kootwijk.  
Door Dr. A. KUYPER ontvingen f 5, van  
den heer R. te Baarn, voor predikantsstra-  
teent te Kootwijk.  
Door Ds. H. W. VAN LOON van heeren col-  
lectanten af f 18.50, door broeder diakenen  
te A. f 15.47, door Ds. Rudolph te Leiden van  
B. v. Z. f 5, (overgemaakt in Augustus), door Ds.  
R. van Schelven f 2.50, door den broeder  
Martha f 2.25, door A. f 1.50, door broeder  
Haakman f 1.25 door den hoofdonderwijzer Van  
Eijken f 0.50. De Uniecollecte te Amsterdam  
bracht f 90.55.  
Totaal ontvingen f 172.63.  
Uit de Pers.  
Over de Vereeniging ditmaal drielei oor-  
deel.  
Het eerste van Ds. Beuker in de *Vrije kerk*.  
Dit is verrassend gunstig en luidt aldus:  
Wat wij niet verwacht hadden is gebeurd: De  
Voorl. Synode der Ned. Geref. Kerken te 's-Grave-  
nhage heeft de voorstellen onzer Synode, die we een  
vorige keer mededeelden, onveranderd en — na enige  
toelichting op sommige punten van onze Deputaten  
gevraagd en verleggen te hebben — met algemeene  
stemmen aangenomen.  
Onze vrees is beschroomd, ons gebel is verhoord  
en onze ziele is verlijd over deze uitkomst.  
Natuurlijk zal er nog wel een ander te regelen  
vallen aler de aan van ineenstemming ondertoeleend is,  
maar dat zal zich alles wel schikken. Met wat geduld

en goeden wille kan er veel gebeuren. Die nu tegen-  
stribbelt om de vereeniging in het leven ook in to-  
passing te brengen, laadt een gedachte verantwoord-  
lijkheid op zich. Dit verwachten wij ook van niemand.  
Zelis niet van die enkelen die er niet blijde mee zijn.  
Het aan een onredelijk tegenstribbelende wezen. De hand  
des Heeren is kennelijk in deze zaak.  
En dan, na mededeeling van de stukken:  
Nu zullen onze Deputaten zeker eertijds aan  
schrijven aan al onze Kerken en richten om toestem-  
ming tot zoodanige wijziging van hun reglement van  
'99, dat de Kerkenorde daarvoor in de plaats komt  
en er den dienst van vervult. Dit geschiedt zelden  
kunnen bij de Regeering de noodige stappen gedaan  
worden. Geen onzer Kerken zal bezwaar maken  
deze machting te verliezen. Zelis zij, die in ons  
reglement niets kwaads kunnen zien, hechten toch niet  
toevol gewicht aan hetsove, dat ze het niet zouden  
willen loslaten, ook waar de eenheid der gemeenten,  
welke uit haar eenheid van Belijdenis en Kerkenorde  
voortvloeit, door de Kerkenorde van Dordrecht ten  
volle bewaard en gewaarborgd blijft. Want een andere  
eenheid als in onze Formulieren van Eenheid en in de  
Dordtsche Kerkenorde bedoeld is, heeft niemand  
meer verlangd noch gewild.  
Inmiddels zal er plaatselijk tusschen de gemeenten  
van beiderlei groep wel meerdere toenadering, ver-  
broedering en samenleving komen. Geve God dat het  
niet een nieuwe verlevendiging van Gods kinderen en  
met ware bekeering van het zaad der Kerk gepaard  
ga. «Dan zal de tijd van Efraim wegvliegen en zullen  
de tegenpartijders van Jada uitgeerd worden. Efraim  
zal Jada niet benijden en Jada zal Efraim niet beavenen;  
maar zij zullen den Filistijnen op den schouder wijzen  
tegen het westen, en zij zullen samen die van het  
oosten berooven.»  
En wat de «Vrije Kerk» betreft, zij zal van de Vere-  
eniging ook de Ned. Geref. Kerken mede als de ziele  
beschouwen. Hare kolommen zullen ook voor schrij-  
ven van die zijde open staan. Verschillen in enkele  
bijzaken, b.v. over de beste wijze om de geloovigen  
uit de Ned. Herv. Kerk tot de uitgeleide Kerken te  
voeren wij hopen dit naar ons beste weten, maar  
altijd in den geest der liefde en met waardering te  
bespreken. Nu de eenheid in zake Belijdenis en kerke-  
lijk standpunt onomwonden over en weer is uitge-  
sproken, nu moet allereerst meer op den voorgang  
inden het vele en belangrijke, waarin men niet beavenen  
eens zijn, en daarna het weinige bijkomende, waarin  
we nog mochten verschillen. Nu de Doleerende broe-  
ders de voorstellen onzer Synode hebben aangenomen,  
en wij aan hun verlangen om ons reglement van '99  
te laten varen hebben toegegeven, nu willen wij elkaar  
ook niet meer als strijdpartij beschouwen. We  
willen elkaar niet meer verwijten, noch zoeken we  
alleen ons eigen, maar ook wat van anderen is. De  
wensch onzer ziele vindt hare uitdrukking in het  
liefdeverze van alle ware Zonieten:  
Dat vree en aasgenae rust,  
En milde regen u verlijft;  
Dat welvaart in uw vesting zij,  
In uw paleizen vreugd en lust!  
Om vriend en broeder spreke ik nu:  
De vrede zij en blijf in u!  
Noch moet haar nijf of twist verlokken.  
Om 's Heeren huis, in u gebouwd,  
Daar onze God zijn woning houwt,  
Zal ik het goede voor u zoeken.  
Voor dit uitnemend woord zeggen we Ds.  
Beuker hartelijk dank.  
De hope op final welslagen is er door  
verlevendigd.  
Het tweede is van het Roomsche blad het  
Centrum, onder den titel: *Een feit van hite-  
kenis*, waarin o. a. dit voorkomt:  
Dat de vereeniging van Afgescheidenen en Doleeren-  
den tot één Kerkgemeenschap, een feit van betekenis  
is, wordt door vele Katholiken nog niet voldoende  
ingezien. Wij vestigen daarom de aandacht onzer lezers  
op de volgende beschouwing der «Nederlandsche Kat-  
holieke Stemmen» over deze gebeurtenis:  
«Hoe gewichtige gebeurtenis op kerke-lijk gebied heeft  
bij de geloovige Protestanten hier te lande deze dagen  
plaats gegrepen.  
«Wat zeldert het ontstaan der doleerende partij steeds  
vrij door haar leiders en, en waar-  
over dan ook meer dan eens openlijk op synoden en  
wellicht ook langs andere wegen over en weer ver-  
handeld was, t. w. de vereeniging der zoon. Christe-  
lijk Afgescheidenen met de Ned. Gereformeerde Kerken  
(doleerende), is dan eindelijk tot stand gekomen, of  
althans in beginsel aangenomen. Men oordeelde dat zij  
de de sterke calvinistische leer belijden, dat één  
waren in de leer en het «Woord Gods», die in één  
zelfde historisch verleden wortelen, één in belijdenis  
en liturgisch gebruik zijn, ook in één kerke-ordening  
moeten leven «Separatie» en «dilectantie» waren in  
den grond der zaak één, aan elke scheuring en verdeel-  
heid moest dus een einde komen.  
«Na de mislukte pogingen, derijds op de synoden te  
Kampen, Utrecht en Assen aangevraagd om tot een-  
heid te geraken, is men nu op de synode te Leeuwarden  
waar de christelijke gereformeerde partij vergaderde,  
en te 's-Gravenhage, waar de doleerende partij haar  
bijeenkomst hield, beter geslaagd.  
«Behoudens een nadere regeling van ondergeschikte  
zaak, kan de zaak der vereeniging der Kerken be-  
schouwd worden als tot stand te zijn gekomen.  
«Aan het eerste der pogingen, die nu met een  
goed resultaat zullen bekend worden, valt zeker niet  
te twifelen. Eveneens pleiten de warme bewoordingen,  
waarin de verschillende sprekers op de voorloperige  
synode te 's-Gravenhage hun gevoelen van blijdschap  
en gevoelige vreugde over het tot stand komen van  
deze zaak vertolten, voor de welgemeende wenschen,  
om voortaan broederlijk samen te gaan.  
«Wij, als Katholiken, zullen de laatste zijn, om  
hun deze vreugde te misgunnen en kunnen zelfs, dunkt  
ons, eenigermate deze vereeniging der geloovige  
elementen in het Protestantisme met blijdschap be-  
groeten, in zoverre zij namelijk de geloovige partij  
versterkt, in haar strijd tegen het tot stand komen van  
deze zaak vertolten, voor de welgemeende wenschen,  
om voortaan broederlijk samen te gaan.  
«Volkomen zijn wij niet met de «Nederlandsche Kat-  
holieke Stemmen» eens, dat wij als Katholiken deze  
Vereeniging der geloovige elementen in het Pro-  
testantisme met blijdschap begroeten kunnen. Herhaal-  
delijk toch hebben wij als onze meening gezegd, volstrekt  
geen heil te zien in toetreding ongelovigen, zooda it b.v.  
in de zogenoemde Nederl. Hervormde Kerk voort-  
woerkt, en waarin zelfs de brutale Christusver-  
loochening, door de nevelachtige orakel taal geheeld  
wordt.  
«Zal die vereeniging duurzaam zijn? Och, welke  
Protestantische eenheid is duurzaam! 't is eigenlijk een  
dwaaheid het schoone woord *eenheid* Protestant-  
sch te adjectief te geven. Die woorden vloeden tegen  
elkaar. Worden de laatste belofsen weggelaten  
en komt de vereeniging inderdaad tot stand, welnu,  
dan staat in het midden der vereeniging weer spoedig een  
De Cock of Kuyper op, om het teken der afscheiding  
te geven en uren te slaan wat met zooveel moeite  
vereend geworden is.  
Niet al te liefelijk.  
Maar we weten het nu eenmaal, in een land  
waar nog zooveel lief antipathisme heerscht,  
moet ook soms de *Geveenscheimping* aan het  
woord komen.  
En die rol vervult dan bij voorkeur de  
*Maasbode*.  
KUYPER.

Officieele berichten uit de Ned.  
Geref. kerken.  
De Kerkeraad der Ned. Geref. Kerk van Moer-  
dijk verzoekt, dat de opgave van punten voor  
het agendum der a.s. Classe van Ned. Geref.  
Kerken uit Noord-Brabant en Limburg ge-  
schiedte vóór of op Donderdag 22 October a.s.  
aan het adres van den tweeden onderge-  
teekende.  
J. H. FERINGA, Consulent.  
A. P. ARDON, Scriba.  
Moerdijk, 12 October 1891.  
Buitenland.  
Duitschland. Nieuwe kerkgebou-  
wen te Berlijn. Domela Nieuwen-  
huis als machine de guerre in Duitsch-  
land. Zedelijke verslapping.  
Niet minder dan 17 plannen tot kerkbouw  
zijn te Berlijn bij de bevoegde autoriteit ter  
goedekeuring ingediend.  
Bekend is het dat er in Pruisen's hoofdstad  
veel te weinig kerken zijn; in menig deel van  
de stad moet men een half uur loopen vóór  
dat men een kerkgebouw bereiken kan. Ver-  
gissen wij ons niet dan begint in de kringen  
der Evangelischen te Berlijn het kerke-lijk  
bewustzijn weder te ontwaken. Zeker is het  
te prijzen dat een man als de gewezen hof-  
prediker Stöcker een «Stadszending» op  
grootte schaal organiseerde, uitgaande van een  
vereeniging van particulieren. Door het op  
zoeken van het weggedrevene en door het  
verspreiden van kleine preken onder tram-  
koetsiers en anderen die verhindert zijn om  
op den dag des Heeren ter kerk te gaan,  
deed die vereeniging reeds veel. Doch men  
komt tot het besef dat het meer overeenkomstig  
Gods woord is, deszullen die van de kerk  
verreemd zijn door dienaren der kerk op te  
zoeken, dan door zendingen eener vereeni-  
ging.  
Jammer maar dat bij den voorgenomen  
bouw van zoovele kerken de zucht op den  
voorgang treedt om met Rome te concurren-  
ren in pracht van gebouwen. Doch de gedachte  
dat men daar waar menschen zijn, men ook  
gelegenheid geven moet om te komen onder  
het vischnet der kerk, is een goede.  
De kerk is geroepen om te gaan zoeken  
wat verloren is. Zeer naief lezen we in een  
Luthersch orgaan, dat de onderlingen der  
kerk eene roeping in deze hebben, maar om  
dadelijk er aan toe te voegen, dat zij er niet  
alleen voor te krijgen zijn en dat velen er ook  
niet geschikt voor kunnen geacht worden.  
Een klein begin is hier en daar gemaakt om  
de onderlingen aan hunne roeping te doen be-  
antwoorden, doordat in sommige plaatsen de  
gemeente in wijken verdeeld is, doch dit is  
slechts hier en daar een klein begin. De geld-  
questie is ook hier een beletsel om meer te  
doen dan tot hertoe. En geen wonder. Men is  
in Duitschland gewoon, dat de staat schier  
uitluitend voor het onderhoud der kerk zorgt,  
zoodat men niet gewoon is, offers voor haar te  
brengen.  
Men zoekt in Duitschland propaganda te  
maken voor de social-democratie, door de  
uitgave van twee in het Duitsch vertaalde  
preken van den leider der Nederlandsche  
socialisten, Domela Nieuwenhuis, waarbij deze  
uiteenzet, wat hem bewoog het leeraarsambt  
bij de Lutherse kerk neer te leggen. De  
vertalers zeggen in de voorrede, dat nu de  
geestelijke stand in Duitschland tegen de  
social-democratie mobil gemaakt wordt, de  
twee preken een bruikbaar wapen zijn tegen  
de vijanden die met een toga zijn omhangen.  
Het doel der uitgave is, om te laten zien hoe  
een Luthersch predikant social-democraat  
werd.  
Van Luthersche zijde voegt men de social-  
democraten, die Domela Nieuwenhuis tegen de  
Luthersche predikanten die het socialisme be-  
kampen, zoeken uit te spelen, toe, dat het  
blijkt dat Domela Nieuwenhuis nooit in waar-  
heid Luthersch geweest is. Alleen de eisch van  
gewetensvrijheid die door de reformatie gesteld  
werd, was de losse band die Domela Nieu-  
wenhuis met de kerk verreesde. Volgens zijn  
eigen eijfelijke verklaring mocht Domela Nieu-  
wenhuis als dienaar der kerk en door haar  
bezoeld niet het kerkgebouw misbruiken als een  
openbare spreekplaats, terwijl hij beled  
dat hij van uit den kerkelijken ondergrond  
had wat het wezen der kerk is. Men zoekt  
nu van Luthersche zijde partij te trekken van  
twee genoemde stukken van Domela Nieuwen-  
huis door er de moderneren in de Evangelische  
kerk op te wijzen, hoe dat deze Nederland-  
sche modern het verfoet heeft in de kerk  
eene inrichting te zien, waarin men levenslang  
verzorgd wordt, terwijl men niet nalaat er op  
te wijzen hoe dezelfde gewezen predikant on-  
verholer uitsprak, dat eene moderne kerk een  
onding is, terwijl eene kerk zonder belijdenis  
gelijk is aan een huis zonder fundament. Ook  
laat men niet na er op te wijzen, hoe Domela  
Nieuwenhuis uitspreekt wat men moet belijden  
als men de lijn der moderne gedachten afdoopt.  
In de derde week van September hadden  
in Berlijn een paar moordanslagen plaats en  
wel in de z.g. betere standen. Opmerkelijk is  
het, als bewijs van zedelijke verslapping dat het  
publiek daarbij zeer onaanvaardbaar bleef. Ten  
deele is dit te verklaren uit het feit, zegt een  
Duitsch blad, dat in één geval allen die tot  
den moordanslag in betrekking staan Joden  
zijn, die als zoodanig aanspraak schijnen te  
hebben om door de pers te worden ontzien,  
daar toch bijna alle bladen van betekenis in  
Joodsche handen zijn; ten deele is het te ver-  
klaren uit de omstandigheid dat de misdaad  
schier geen optien meer baart omdat het zede-  
lijk bewustzijn zoo verlaapt is. Alleen waar-  
neer de openbare veiligheid door mannen als  
Jack de Ripper in gevaar gebracht wordt is  
er een tijdelijke ontroering op te merken, gelijk  
bij de jongste moorden die te Spandau plaats  
hadden.  
Bij dit alles is het zoo te betreuren dat men van  
Gereformeerde zijde geen krachtig geluid doet  
hooren, als wij den leeraar van Stuttgart Dr. Zahn  
uitzonderen. De Gereformeerden moeten hunne  
Luthersche broeders met zijdeloosdringenden  
ernst toeroepen: alleen wanneer gij de banier van  
Gods heilig en onfeilbaar Woord opheft tegen de  
verleiding der social-democratie, zult gij in  
den strijd kunnen bestaan. Maar laat gij u  
mede afdrijven op den stroom van de vermit-  
telingsheologie, laat gij dus Luther's leer van  
de soevereiniteit Gods los, dan zult gij het  
bemerken hoe de invloed der kerk op het  
volksleven steeds vermindert en daardoor de  
leiders der socialisten steeds meer gelegenheid  
krijgen om de volksmassa op hun hand te  
houden of te krijgen.

Gemengd Nieuws.  
In Rusland is een nieuwe secte opgekomen, onder  
den naam van Perkonti. De stichter is een rijk  
edelman; zijn aanhangers en aanhangers vinden men  
meest onder de hoogere standen. Zij arbeiden op de  
goederen van den stichter of op hun eigen gronden  
als gewone arbeiders en dragen daarbij boerenkleed-  
ing. Als zij in eigen kring geen werk genoeg kunnen  
vinden, verhuuren zij zich bij anderen of arbeiden om  
niet, op het land van hunne buren en trachten daarbij  
hun nieuwe leer te verbreiden. Die nieuwe leer is  
derhalve, welke door de bekende Russische roman-  
schrijver graaf Tolstoj, wordt voorgestaan. Deze edel-  
man en begaafd schrijver, is van meening, dat de  
Heere Jezus, door zijn woord: «Die een vrouw aan-  
ziet om haar te begheeren, heeft alreede overspel met  
haar in zijn hart gedaan», bevelen heeft, om zich ge-  
heel van het huwelijk te onthouden. De aanhangers  
der nieuwe leer, achten den toestand van de maat-  
schappij zoo verdorven en zoo onheilbaar slecht, dat  
het maar 't beste volgens hen is, dat de menschen  
insterven. Vandaar hun verwerping van den huwe-  
lijken staat. Na volbrenging van hun dagelijkschen  
arbeid, houden zij zich bezig met het verbreiden van  
hun evangelie (2) in den geest van Tolstoj. Behalve  
Tolstoj's verwerping van de huwelijks-gemeenschap,  
is diens leer in overeenstemming met hetgeen ten on-  
zen geleerd wordt door de moderneren, gelijk uit zijn  
geschriften duidelijk blijkt.  
De overheid is tot hertoe niet tegen deze secte op-  
getreden. Zij denkt zeker dat de Perkonti tamelijk on-  
schuldig is, wijl zij zich denkelijk niet sterk verbreiden  
zal. Toch is de regeering daarbij zeer inconsequent.  
Inmer in het Russische stelsel, dat tegenwoordig  
gevolgd wordt, mag men wel een gevoelen dat van de  
Grieksche-orthodoxe kerk afwijkt belijden, maar  
wordt alle propaganda voor afwijkende meeningen  
met kracht onderdrukt. Alleen de Grieksche-orthodoxe  
kerk mag alle middelen in het werk stellen om de  
menschen tot haar over te halen, daarbij krachtig ge-  
steund door het geld en den invloed der regeering.  
WINCKEL.  
Door Kinderen.  
Beelden en gelijkenissen.  
De volken van het Oosten houden er veel  
van bij het spreken en schrijven allerlei beel-  
den en vergelijkingen te gebruiken, veel meer  
dan wij.  
Als wij b.v. zouden zeggen: «Ik ben blij  
dat ik u zie», roept de Oosterling: «O mijn  
lam, mijn schat, zijt gij daar!» Als een jongen  
te laat op 't werk komt, zal hij ons de baas  
hem met een paar woorden beknorren. In het  
Oosten daarentegen zal de meester den knecht  
b.v. deze vraag doen: «Komt zelfs niet het vee  
te zijner tijd om gedrenkt te worden?» «Gij be-  
grijpt wat dat beduidt.  
Toch kunnen wij het ook niet zonder beel-  
den en vergelijkingen stellen en zelfs in het  
recht schoon als iemand die goed en juist  
weet te gebruiken. Dat maakt zijn woorden  
duidelijk en aangenaam. Ja, de kunst om goed  
en schoon te spreken of te schrijven, bestaat  
voor de helft in 't goed gebruiken van ge-  
schikte en schoone beelden en gelijkenissen.  
In het Woord des Heeren vinden wij daar ook  
gedurig gebruik van gemaakt. Koning Salomo  
vergelijkt gepaste woorden met gouden appelen  
op zilveren schalen, en de last die een  
lulard zijn meester andoet is, zegt hij, even  
hinderlijk, als rook voor de oogen. Dat zijn  
beelden die ieder vat, en die ons de zaak zoo  
voorstellen, dat we haar nooit weer vergeten.  
De eenvoudige manier van vergelijken is  
die welke we in het dagelijksch leven ook wel  
gebruiken. Als iemand b. v. zegt: «ik ben  
zoo trisch als een hoen», of «hij rammelde van  
den honger», of «zijn oogen flickerden», dan  
gebruikt hij vergelijkingen, om duidelijk te  
maken, hoe het is, hoe dit of dat geschiedt.  
Men kan ook wel zeggen: «ik gevoel mij  
sterk», «ik heb honger», maar dat is lang zoo  
krachtig niet. Dat het vergelijkingen zijn en  
geen beschrijvingen, weet ieder toch wel. Nie-  
mand zal, als een ander verklaart dat hij  
«rammelt» van den honger, antwoorden: «Da  
is niet waar, want ik hoor niets rammelen».  
Juist omdat het een beeld is, maakt het de  
zaak duidelijker.  
Als ik ze, gebruiken we beelden en verge-  
lijkingen om de zaak helder te maken, waar  
we over spreken. De Heere Jezus leerde door  
gelijkenissen, opdat zij, wien het gegeven was  
Hem te verstaan, des te sterker en dieper  
mochten inzien wat Hij bedoelde. Denkt maar  
eens aan die heerlijke vergelijking: «ik ben  
de ware wijnstok en Mijn Vader is de Land-  
man; gij zijt de ranken» enz. Hoe klaar wordt  
ons dan voor oogen gesteld hoe de geloovigen  
in den Heere Jezus zijn en niets zijn zonder Hem  
en hoe de Vader op de ranken let. En als de  
Heere Christus wederom zegt: Ik ben de deur,  
of de weg, of de Goede Herder, dan zijn dat  
altmaal beelden, maar zoo duidelijk, dat ze  
ons ineens zeggen wat anders veel woorden  
zoo eischen om verklaard te worden.  
Wij noemen Prins Willem I den «vader des  
vaderlands». Waarom? Wel beproeft eens dat  
op te schrijven en gij zult zien hij men er  
gemakkelijk en heel licht een gansche bladzij  
mee vult. Doch zeg ik den «vader» dan weet  
ieder dadelijk wat er bedoeld wordt, en hij  
weet het tevens goed ook, al ontbreekt er ook  
aan waarom die naam wordt gegeven. De  
vergelijkingen zijn dus niet alleen voor de  
duidelijkheid goed, maar zij helpen ons ook  
om iets kort en krachtig te zeggen.  
(Wordt vervolgd)

mijen bespeuren. 't Is dus wel jammer, dat in  
sommige van onze Hollandsche steden zulke  
kancelboomen niet kunnen groeien.  
De houten hoed.  
Op een regenachtigen dag in het voorjaar  
meldde een arme werkmans, die uit een veraf-  
gelegen streek kwam en op zijn langen tocht  
zijn voeten slecht had stuk geloopen, zich bij een  
grote machinefabriek aan, en vroeg of men  
daar ook werk voor hem had.  
Zijn uiterlijk was echter zulk een slechte aanbe-  
veling, dat de directeur, zonder veel praatjes,  
hem den raad gaf om het maar liever eens bij  
een ander te beproeven. Weemoedig wendde  
de blijkbaar diep teleurgestelde man, die juist  
op deze beroemde fabriek al zijn hoop scheen  
gevestigd te hebben, zich om — en hij was  
reeds bijna weg, toen de fabrikant hem eens-  
klaps terugriep.  
«Zeg eens, beste vriend, wat voor een hoed  
hebt gij daar toch op uw hoofd?»  
«Een houten hoed, mijnheer.»  
«Een houten hoed? Laat eens zien. Hoe  
komt gij daaraan?»  
«Mien heb ik zelf gemaakt.»  
«Maar hoe dan, op welke wijze?»  
«Ik heb hem op mijn draaibank gemaakt.»  
«Maar uw hoed is langwerpig rond, man, —  
en de draaibank maakt de voorwerpen rond!»  
«Juist; maar ik heb de draaibank wel ge-  
noodzaakt om naar mijn zin te doen. Ik had  
een lange reis voor mij. Geld om telkens  
nieuwe kleeren te koop, heb ik niet; en  
daar ik geen lust had om mijn goeden hoed  
in het regenachtig weer te bederven, liet ik  
hem thuis, — want ik was op het denkbeeld  
gekomen om eens een hoed «waterproef» te  
maken».  
Door zijn aangeboren gave voor werktuig-  
kunde en machinerie had deze man het «ovaal-  
draaien» ontdekt, en doordien de aandacht  
van den fabrikant op zijn werk viel, was nu zijn  
fortuin gemaakt. Hij werd een der voornaamste  
en best betaalde werklieden aan de fabriek, en  
behoefde nooit meer het land af te loopen als  
een bedelaar, om te vragen of iemand hem  
ook plaatsen kon.  
HOOGHEERK.  
Ingezonden Stukken.  
(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie)  
De schoone rede door Ds. Gispén in het  
biduur vóór de Synode te Leeuwarden uitge-  
sproken, komt in druk. Ze is door Z.ew. af-  
geestaan aan het Traktaatgenootschap «Filippus»  
en wordt met nog eene tijdprek, als premie  
bij den scheurkalender van «Filippus» voor  
1892 gevoegd.  
Zij, die dus broeder Gispén's preek en de  
andere tijdprek willen, hebben slechts in te  
teekenen op den kalender.  
Het is zeer wenschelijk dat velen, ja allen  
dit doen. Het Traktaatgenootschap toch be-  
hoort geen schade te lijden bij de uitgave van  
zijn kalender en premie. In dat geval toch  
zou het zijn arbeid moeten inkrimpen, en dat  
mag niet. De honderden kalenders, die jaar-  
lijks aan armen en ten behoeve van publieke  
plaatsen worden gegeven om *niet*, doen, naar  
we meer dan eenmaal hebben mogen vernemen,  
onder den zegen Gods te veel nut om dezen  
onzen arbeid in te krimpen. Voor niet of voor  
zeer geringen prijs geeft het Traktaatgenoot-  
schap er velen ter verspreiding in Nederland,  
in België, in Indië en in Argentina. En we  
vragen ten behoeve van dezen arbeid alleen,  
dat gij intekent bij uwen boekhandelaar of  
colporteur op Filippus' scheurkalender. Zij, die  
het kunnen, op dien van 90 cent met premie  
en zij voor wie 90 cent te veel is, op dien  
van 40 cent; deze heeft denzelfden inhoud.  
Bij getallen vrage men prijsopgave bij den  
heer F. P. D'huy te Middelburg, die hem voor  
het Traktaatgenootschap uitgeeft. Honderden  
worden sinds jaren bij gelegenheid van 't Kerst-  
feest of op een anderen tijd, in plaats van  
boekjes, uitgedeeld onder arme kinderen. Dit  
is zeer aan te bevelen.  
Boekjes toch worden in den regel, na ze  
eenmaal gelezen te hebben, weggeborgen, daar-  
enboven bevatten ze verhalen, die gefantaseerd  
zijn, of neem aan werkelijke gebeurtenissen,  
maar waardoor de Heere in elk geval niet in de  
eerste plaats tot waarachtige bekeering en  
opbouw in het alleen zaligmakend geloof  
werkt. De kalenders nu bevatten, benevens  
verhalen, het Woord Gods, hetwelk eene kracht  
Gods tot zaligheid is, een iegelijk die geloof.  
De kalenders doen het *Woord Gods* met eene  
korte verklaring het geheele jaar aan den wand  
prikken en iederen dat lezen.  
Inderdaad deze arbeid is niet de minst ge-  
wenschte en vruchtbare; daarbij komt dat het  
volk een kalender wil, en wij daardoor Gods  
Woord in de huizen krijgen.  
Het ware m. i. wenschelijk dat al de Zon-  
dagsschoolbesturen dit inzag en daartoe me-  
dewerkten.

E Voto Dordrageno.  
De intekening op E VOTO DOR-  
DRACENO (de volledige toelichting op  
den Heidelbergschen Catechismus) door  
Dr. A. KUYPER, als premie voor de  
abonneenten van de *Heraut*, blijft open-  
gesteld op de voorwaarden vermeld in  
het No. van 14 Juni j.l. en herhaald in  
de volgende nummers.  
Iedere intekenaar heeft het recht een  
of twee exemplaren tot den halven han-  
delprijs, dus voor f 12 per exemplaar, te  
bestellen. Het eerste deel wordt D. V.  
in Augustus 1892 aan de intekenaars  
verzonden.  
De Administrateur  
J. A. WORMSEF.  
Amsterdam, Juli 1891.